

τοῦ στόματος μῦς. Μετὰ τὸν τοιοῦτον σχηματισμὸν τῶν χειλέων ὁ πραγματογνώμων ἀφίνει νὰ διολισθήσῃ τὸ δοκιμαζόμενον ποτὸν ἡρέμα καὶ μετὰ προσοχῆς ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς γλώσσης εἰς τρόπον, ὥστε ἢ ἐκ τῆς γεύσεως ἐντύπωσις νὰ γείνη ζωηροτέρα καὶ μακροχρονιωτέρα καὶ δοθῇ οὕτω καιρὸς πρὸς κρίσιν. Ἡ εἰκὼν 12 ἐκφράζει ἄνθρωπον ἐξετάζοντα μετὰ προσοχῆς γευστικόν τι ἀντικείμενον· αἱ ἐγκάρσιαι ἐπὶ τοῦ μετώπου ρυτίδες ἐπικυζάνουσι καὶ ἀναδεικνύουσι σαφέστερον τὴν σημασίαν τῆς ἀρχικῆς ἐκφράσεως, δηλοῦσαι τὴν ἐν ἑαυτῷ συγκέντρωσιν τοῦ ἀτόμου πρὸς ἀσφαλεστέραν ἐξέτασιν τοῦ κρινομένου ἀντικειμένου. Ἐγούσι δέ, ὡς φρονοῦμεν, τὴν σημασίαν ταύτην αἱ ἐγκάρσιαι τοῦ μετώπου ρυτίδες, διότι διὰ νὰ σχηματισθῶσι πρέπει νὰ συσταλῇ ὁ μετωπικὸς μῦς, ὅστις παρασύρων καὶ τὸν κυκλιοτερῆ ἢ σφινκτῆρα τῶν βλεφάρων μῦν ὑψοῖ πρὸς τὰ ἄνω τὸ περὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς δέρμα καὶ ὑποδοθηθεὶ οὕτω τὴν διάνοξιν τῶν ὀφθαλμῶν, ἥτις κυρίως γίνεται διὰ τοῦ βλεφαρικοῦ μῦος, τοῦ ὑψόντος τὰ βλέφαρα καὶ συχνάκις ταυτόχρονως συνενεργούντος μετὰ τοῦ προηγουμένου μῦος· ὁ ὀφθαλμὸς λοιπὸν ἀνοίγεται ὥστε διὰ νὰ παρατηρήσῃ καλλίτερον τὸ ἐξεταζόμενον ἀντικείμενον, διὰ νὰ προσέξῃ. Τὸ ἀντικείμενον πολλάκις εἶνε νοητὸν ἢ καὶ ἀφηρημένον πᾶγμα, ἀλλ' ἕνεκα τῆς ἀρχικῆς τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ἀναλόγων ψυχολογικῶν καταστάσεων ἀκουσίως πάλιν ἐκτελοῦνται αἱ αὐταὶ περισταί ἄλλως νῦν κινήσεις τοῦ μετώπου καὶ τοῦ ὀφθαλμοῦ, οἷαι μετὰ σκοποῦ καὶ ὠφελείας ἐκτελοῦνται, ὅτε πράγματι εἶνε πικρὸν πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τὸ ἀντικείμενον. Διὰ τοῦτο λοιπὸν καὶ αἱ ρυτίδες αἱ ἐγκάρσιαι τοῦ μετώπου, καθὸ σχηματιζόμεναι συχνάκις ἐν ταῖς περιστάσεσι καθ' ἃς τὸ ἄτομον διανοίγει πλειότερον τοὺς ὀφθαλμοὺς διὰ νὰ παρατηρήσῃ κάλλιον ὑπαρκτὸν τι ἀντικείμενον, ἥτοι ἐν ταῖς πράξεσι τῆς προσοχῆς ἢ προσηλώσεως κέκτηνται τὴν σημασίαν τῆς προσηλώσεως, καὶ σκέψεως. Συνδυαζομένης τῆς ἐκφράσεως ταύτης τοῦ μετώπου μετὰ τῆς ἐταστικῆς ἢ σταθμιστικῆς ἐκφράσεως τοῦ στυμάτος, ἢ ὅλη φυσιογνωμία δεικνύει εἰς ἐντονώτερον βαθμὸν τὴν εἰκόνα ἀνθρώπου ἐξετάζοντος προσεκτικῶς πᾶγμα τι, ἀντικείμενον ἢ ἰδέαν. Ἀρετηρία λοιπὸν καὶ ταύτης τῆς ἐκφράσεως εἶνε τὰ αἰσθητήρια τῆς γεύσεως καὶ ὄρασεως, τὰ ὅποια διὰ νὰ λάβωσιν ἐντύπωσιν τινα ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ κόσμου θέτουσιν εἰς κίνησιν τοὺς περὶ αὐτὰ μῦς· αἱ δὲ κινήσεις αὐτῶν εἶνε χαρακτηριστικαὶ καὶ αποτελοῦσι τὰς διαφόρους ἐκάστοτε ἐκφράσεις.

Ἡ αὐτὴ ὁμοῦ ἐταστικὴ ἢ σταθμιστικὴ ἐκφρασις σχηματίζεται δυνάμει τῆς ἀρχικῆς τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ἀναλόγων ψυχολογικῶν καταστάσεων καὶ ὅταν πρόκηται, οὐχὶ πλέον περὶ ἀντικειμένου ὑποπίπτοντος εἰς τὴν αἰσθησιν τῆς γεύσεως, ἀλλὰ

περὶ οἰουδήποτε ἄλλου ἀντικειμένου, προσώπου, πράγματος ἢ ἰδέας, τὴν ἀξίαν τῶν ὁπίων προτίθεται τις νὰ ἐξετάσῃ καὶ νὰ ἐπενέγκῃ τὴν κρίσιν περὶ αὐτοῦ. Ὁ μέλλων νὰ κρίνῃ τὴν ἀξίαν π. χ. ἔργου τῆς ζωγραφικῆς, ὁ ἱατρός ὁ προτιθέμενος νὰ ἀποφανθῇ περὶ τῆς ποιότητος τοῦ σφυγμοῦ, ὃν ἐπισταμένως ἐξετάζει, ὁ δικαστής, ὅστις σταθμίζει τὴν ἀξίαν τῆς καταθέσεως τῶν μαρτύρων δίκης τινός, ὁ ἔμπορος, ὅστις πρόκειται νὰ ἀποφασίσῃ περὶ τῆς παραδοχῆς ἢ ἀπορρίψεως ἐμπορικῆς τινος προτάσεως, ὁ καθηγητὴς ὁ σταθμίζων τὴν ἀξίαν τῶν ἐκτιθεμένων ἰδεῶν ὑπὸ τοῦ ἐξεταζομένου μαθητοῦ κλπ. πάντες αἰσθάνονται ἐν ἑαυτοῖς αἰσθητὰ τι τάσεως πρὸς προβολὴν τῶν χειλέων κατὰ τὸ προδιαγραφὲν σχῆμα, ὥστε ἐπρόκειτο νὰ δοκιμάσωσι γευστικόν τι σῶμα, ἢ καὶ πράγματι ἀσυνειδήτως προβάλλουσι τὰ χεῖλη οὕτω, καὶ μάλιστα τοσοῦτω εὐγερέστερον συμβαίνει ἢ κινήσεις αὕτη, ὅσω νομίζει τις ἑαυτὸν, ὀρθῶς ἢ μὴ ὀρθῶς, ἀρμοδιώτερον καὶ ἱκανώτερον νὰ ἐπιφέρῃ κρίσεις καὶ νὰ γνωμοδοτῇ περὶ τῆς ἀξίας οἰουδήποτε πᾶγματος.

Ὅταν δὲ θεωρήσῃ τις ἑαυτὸν ἱκανὸν καὶ ἀξίον νὰ ἐξενέγκῃ γνώμην περὶ πράγματος ἢ θέματος ἢ περὶ προσώπων προσκαλούμενος παρ' ἄλλων,

(Εἰκὼν 13)

Ἐκφρασις ἐταστικὴ ἢ ὑπεροπτικὴ.

ἢ ὅταν ἀφ' ἑαυτοῦ μετ' αὐτοπεποιθήσεώς τινος τίθενται εἰς θέσιν κριτοῦ καὶ οἰονεὶ δικαστοῦ, ὅστις πρόκειται νὰ ἀποφασίσῃ περὶ τῆς τύχης τοῦ κρινομένου πράγματος, φυσικῶς τότε γεννᾶται ἐν ἑαυτῷ αἰσθητὰ τι ὑπεροχῆς, τάσις πρὸς ὑπερτίμησιν τῆς ἄτομικῆς τοῦ ἀξίας, διότι ὁ κριτὴς ἢ δικαστής εὐρίσκεται πάντοτε εἰς ὑψηλοτέραν θέσιν ἀπὸ τὸν διαζόμενον· τὸ συναίσθημα δὲ τοῦτο δὲν κείται μακρὰν τοῦ συναισθήματος τῆς ἀλαζονείας καὶ ὑπεροψίας· ἐντεῖθεν ἢ ἐταστικὴ ἢ σταθμιστικὴ ἐκφρασις ἐνέχει ταυτόχρονως καὶ τι τὸ ἀλαζονικὸν καὶ ὑπερήφανον, καὶ ἐπομένως ἐκφράζει καὶ ὑπεροπτικὴν ἢ καὶ σαρκαστικὴν περιφρόνησιν πρὸς τὸ ἀντικείμενον ἢ τὸ πρόσωπον, ἐὰν τυχόν, ἐννοεῖται, νὰ κρίνῃ τοῦτο,